

گزارش جامع بازار بدهی ایران

واحد مدیریت ریسک
واحد مدیریت تأمین مالی

آذر ۱۴۰۳

- // عمده ارقام درج شده در این گزارش با هدف ساده‌تر خوانده شدن، بر مبنای هزار میلیارد تومان ارائه شده و برای سادگی از واژه خلاصه شده «همت» به جای عبارت طولانی‌تر «هزار میلیارد تومان» استفاده شده است. در برخی موارد که واحدهای دیگر مدنظر بوده، واحد ارقام در زیر جداول و نمودارها ذکر شده است.
- // بیشتر جداول و نمودارها بر پایه داده‌ها و اطلاعات رسمی منتشره از سوی سازمان بورس و اوراق بهادار و بورس‌های چهارگانه (بورس تهران، فرابورس ایران، بورس کالا و بورس انرژی)، مرکز مدیریت بدهی‌های عمومی و روابط مالی دولت در وزارت امور اقتصادی و دارایی و همچنین بانک مرکزی ج.ا.ا. تهیه شده است.
- // کوشش بر این است که این گزارش به صورت منظم و در نیمه نخست هر ماه منتشر شود. از آن‌جاکه داده‌های بانک مرکزی معمولاً با تأخیر چندروزه تا چندماهه منتشر می‌شود، داده‌های مربوط به تسهیلات نظام بانکی به کمک یک مدل برآوردی بر مبنای مانده تسهیلات بانک‌های بورسی ارائه شده است.
- // ممکن است برخی داده‌های مربوط به گذشته، در گزارش‌های آتی تغییر یابند. علت این موضوع، تغییر یا اصلاح برخی داده‌ها از سوی مراجع آماری و یا انتشار برخی اطلاعات همراه با تأخیر است؛ برای نمونه علی‌رغم صدور اطلاعیه رسمی توسط فرابورس مبنی بر حجم انتشار اوراق دولتی در برخی نمادها، گاهی مشاهده می‌شود که این ارقام در ماه‌های بعد اصلاح شده و حجم اوراق قبلی، کاهش یا افزایش یافته‌اند. پیرامون اوراق مشارکت شهرداری‌ها نیز که با مجوز بانک مرکزی منتشر می‌شوند، به علت عدم انتشار اطلاعات آن‌ها در تاریخ صدور مجوز (که معمولاً در روزهای پایانی اسفندماه هر سال صورت می‌پذیرد)، اطلاعات دقیق و به‌روز آن‌ها در تاریخ انتشار این گزارش در دسترس نیست. انتشار اطلاعات این اوراق، چند ماه و حتی چند سال بعد از صدور مجوز از سوی بانک مرکزی، در قالب اطلاعیه پذیرش این اوراق در بورس تهران انجام می‌شود و این اطلاعات بلافاصله در گزارش‌های بعدی اعمال خواهد شد.
- // «گزارش جامع بازار بدهی ایران» خود را متعهد می‌داند تا به محض دریافت اطلاعات رسمی جدید و یا اصلاح داده‌های گذشته از سوی هر یک از مراجع آماری، اقدام به اصلاح آن‌ها نماید؛ به گونه‌ای که در هر گزارش ماهانه، به‌روزترین و معتبرترین داده‌ها پیرامون بازار اوراق بدهی ایران ارائه گردند.

- // حجم بازار بدهی ایران، شامل تسهیلات بانکی و اوراق بدهی، در یک سال منتهی به آذر ۱۴۰۳ بیش از ۴۲٪ رشد کرده، درحالی که ارزش بازار سهام، دربرگیرنده بورس تهران و فرابورس ایران، در همین بازه حدود ۷/۱٪ افزایش یافته است.
- // در پایان آذر ۱۴۰۳، مانده اوراق بدهی کشور با ۱۲٪ رشد نسبت به آغاز سال به عدد ۱,۰۶۲ همت رسیده است که مبلغ ۸۳۶ همت از آن، مربوط به اوراق دولتی است. از آغاز سال ۱۴۰۳، خالص تأمین مالی دولت از محل انتشار اوراق بدهی ۱۱۹ همت بوده است.
- // در بازه سال ۱۴۰۰ تا پایان آذر سال ۱۴۰۳، سهم اوراق بخش خصوصی از کل مانده اوراق در بازارهای سرمایه از ۱۳٪ به بیش از ۱۸٪ رسیده است. میانگین رشد سالانه ارزش اوراق بدهی بخش خصوصی در بازه سال‌های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲، برابر ۵۴٪ بوده است.
- // طی نه ماه ابتدایی سال ۱۴۰۳، مانده اوراق بدهی بخش خصوصی با ۲۱٪ رشد به رقم ۱۹۹ همت رسیده است. در این بازه زمانی، خالص تأمین مالی بخش خصوصی از طریق اوراق برابر با ۳۴ همت بوده است.
- // خالص انتشار اوراق بدهی دولت در آذر ۱۴۰۳ برابر با ۴/۳ همت بوده است. دولت در این ماه برابر با ۲۵ همت اوراق تازه منتشر کرد. بخش خصوصی در این ماه به طور خالص ۳/۴ همت اوراق منتشر نموده است. همچنین حجم انتشار اوراق از سوی دولت و بخش خصوصی در نه ماه نخست امسال به ترتیب برابر با ۲۷۹ و ۴۷ همت بوده است.
- // در ۱۲ ماه آینده ۲۹۱ همت از اصل اوراق دولت، ۲۷ همت از اصل اوراق بخش خصوصی و ۷ همت از اصل اوراق شهرداری سررسید می‌گردد.
- // در آذر ۱۴۰۳، دولت با ۱۴/۷ همت فروش اوراق، بزرگترین فروشنده و صندوق‌های سرمایه‌گذاری با ۱۷/۴ همت، بزرگترین خریدار اوراق در بازار فرابورس ایران بوده‌اند.
- // حجم خالص خرید اوراق از سوی بانک مرکزی در بازار فرابورس در یک سال گذشته برابر ۱۴۰ همت بوده است. صندوق‌های سرمایه‌گذاری در یک سال گذشته به طور خالص ۱۲۵ همت اوراق بدهی خریداری نموده‌اند.

- // در آذر ۱۴۰۳، همانند سه ماه گذشته و بر خلاف رویه پنج ماه ابتدایی سال، بانک مرکزی بخشی از سفارشات قرارداد توافق بازخرید (ریپو) بانکها را نپذیرفته است. نرخ بین‌بانکی در هفته پایانی آذر به ۲۳/۹۳٪ رسیده است.
- // به علت کاهش پذیرش سفارشات بانکها توسط بانک مرکزی، مانده ریپو در آخرین حراج آذر ماه با ۳٪ افت نسبت به پایان آبان به حدود ۲۲۲ همت رسیده است. در این ماه حجم توافق بازخرید در بازار اعتبارگیری قاعده‌مند افزایش یافته است.
- // باتوجه به اینکه بخشی از تقاضای پاسخ‌داده‌نشده در عملیات بازار باز (نرخ ۲۳٪) در بازار اعتبارگیری قاعده‌مند (نرخ ۲۴٪) تأمین شده؛ لذا می‌توان گفت که تزریق پول از سمت بانک مرکزی با نرخ بالاتری صورت گرفته است.
- // در پایان این ماه نرخ بهره بدون ریسک اوراق خزانه اسلامی در همه سررسیدها افزایش یافته و منحنی نرخ بهره مسطح باقی مانده است.
- // نرخ اخزا از ۲۹/۷٪ در پایان آبان به ۳۰/۸٪ در پایان آذر افزایش یافته؛ اما متوسط نرخ اخزا در این ماه ۰/۹ واحد درصد نسبت به متوسط آبان کاهش یافته و به ۳۰/۳٪ رسیده است.
- // نرخ مؤثر وام مسکن که در اواخر سال ۱۴۰۲ به حدود ۴۰٪ رسیده بود، در پایان آذر به ۳۴/۵٪ رسیده است. میانگین نرخ مؤثر این وام در آذر ماه نسبت به ماه قبل ۰/۳٪ افزایش یافته و به ۳۴/۹٪ رسیده است.
- // ارزش دارایی‌های تحت مدیریت صندوق‌های درآمد ثابت در این ماه ۰/۴٪ درصد افزایش یافته و به ۷۷۷ همت رسیده است.
- // در ماه گذشته میانگین وزن اوراق بدهی از سبد دارایی صندوق‌های درآمد ثابت از ۴۹/۴٪ در پایان آبان به ۴۹/۵٪ رسیده و سهم سپرده‌های بانکی از ۴۱/۳٪ به ۴۰/۲٪ کاهش یافته است.
- // در آذر ۱۴۰۳ به طور خالص ۵ همت منابع از صندوق‌های درآمد ثابت خارج شده است.

// ارزش بازار بدهی ۵/

- نمای کلی از بازارهای مالی ایران ۶/
- بازار بدهی از نگاه ناشران اوراق ۷/
- بازار بدهی از نگاه انواع اوراق ۸/

// تأمین مالی با اوراق بدهی ۹/

- نگاهی به تأمین مالی دولت و بخش خصوصی ۱۰/
- روند انتشار و سررسید اوراق ۱۲/
- اوراق منتشرشده در این ماه ۱۸/
- روند فاصله تا سررسید اوراق ۱۹/

// بازیگران بازار بدهی ۲۰/

- عملکرد بازیگران در یک سال گذشته ۲۱/
- عملکرد بازیگران در یک ماه گذشته ۲۲/
- روند تجمعی خالص معاملات در یک سال گذشته ۲۳/

// نرخ‌های بهره ۲۴/

- عملیات بازار باز ۲۵/
- ساختار زمانی نرخ بهره ۲۶/
- روند نرخ اوراق تسهیلات مسکن ۲۷/

// صندوق‌های درآمد ثابت ۲۸/

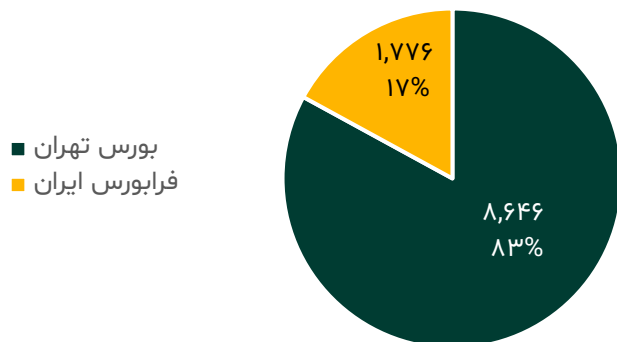
- ارزش دارایی و شمار انواع صندوق‌ها ۲۹/
- تغییر ماهانه ارزش دارایی ۳۰/
- تغییرات ماهانه ترکیب دارایی ۳۱/
- خالص ورود منابع ماهانه ۳۲/
- بازدهی ماهانه ۳۳/

ارزش بازار بدهی

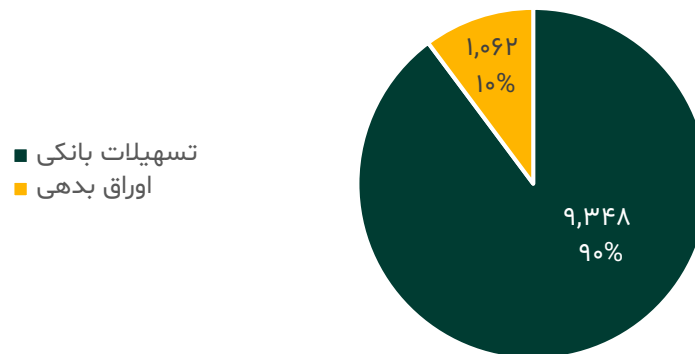
- // نمای کلی از بازارهای مالی ایران
- // بازار بدهی از نگاه ناشران اوراق
- // بازار بدهی از نگاه انواع اوراق

ارزش بازارهای مالی ایران

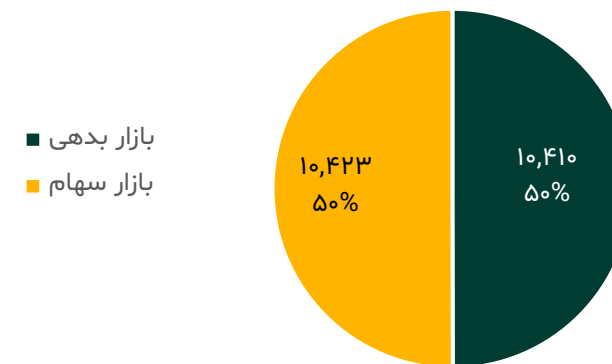
ترکیب بازارهای سهام در پایان آذر ۱۴۰۳

ترکیب بازار بدهی در پایان آذر ۱۴۰۳

ارزش بازار دارایی‌های مالی در پایان آذر ۱۴۰۳

بازارهای مالی در آذر ۱۴۰۳ (هزار میلیارد تومان)

عنوان	۱۴۰۳/۰۹/۳۰	۱۴۰۳/۰۸/۳۰	۱۴۰۲/۰۹/۳۰	تغییر نسبت به ماه گذشته	تغییر نسبت به سال گذشته
ارزش بازار بدهی	تسهیلات بانکی	۹,۳۴۸	۸,۸۲۴	۶,۵۷۷	۵.۹%
	اوراق بدهی	۱,۰۶۲	۱,۰۴۸	۷۳۰	۱.۳%
ارزش بازار سهام	بورس تهران	۸,۶۴۶	۷,۲۹۸	۷,۷۹۶	۱۸.۵%
	فرا بورس ایران	۱,۷۷۶	۱,۵۵۶	۱,۹۳۲	۱۴.۲%
مجموع ارزش بازارها	۲۰,۸۳۲	۱۸,۷۲۵	۱۷,۰۳۵	۱۱.۳%	۲۲.۳%

همگی ارقام مرتبط با اوراق بدهی در این گزارش بر مبنای مبلغ اسمی اوراق منتشره است.

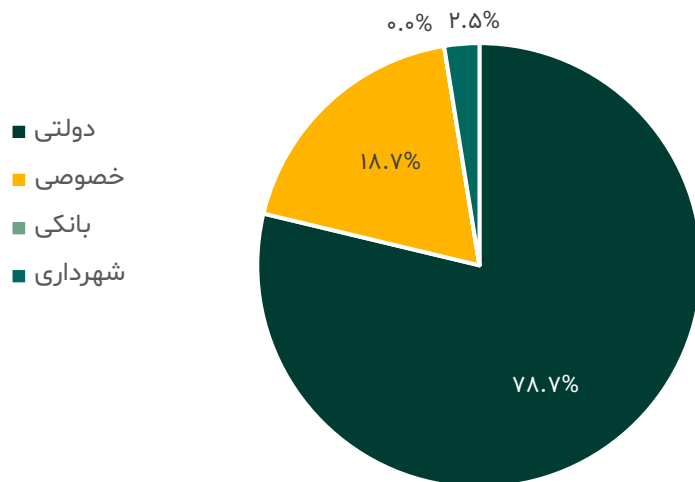
از بورس تهران و فرا بورس ایران صرفاً بخش سهامی آن مورد بررسی قرار گرفته است.

ارزش بازار اوراق بدهی و تسهیلات بانکی در آذر ۱۴۰۳ به ترتیب با رشد ۱/۳% و رشد ۵/۹% نسبت به ماه گذشته روبه‌رو بوده‌اند.

ارزش بازار به تفکیک ناشران

سهم ناشران از ارزش بازار بدهی (%)				ارزش اوراق بازار بدهی به تفکیک ناشر (هزار میلیارد تومان)				ناشر
۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳/۰۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳/۰۹	
۸۳.۶%	۷۲.۷%	۷۵.۵%	۷۸.۷%	۴۴۱	۵۲۱	۷۱۷	۸۳۶	دولتی
۱۳.۰%	۱۷.۶%	۱۷.۳%	۱۸.۷%	۶۹	۱۲۶	۱۶۴	۱۹۹	خصوصی
۱.۴%	۷.۵%	۵.۳%	۰.۰%	۷	۵۴	۵۰	۰	بانکی
۲.۰%	۲.۱%	۲.۰%	۲.۵%	۱۰	۱۵	۱۹	۲۷	شهرداری
۱۰۰%	۱۰۰%	۱۰۰%	۱۰۰%	۵۲۷	۷۱۷	۹۵۱	۱,۰۶۲	مجموع

سهم ناشران از ارزش بازار بدهی در پایان آذر ۱۴۰۳

// نزدیک به ۷۹٪ از ارزش بازار اوراق بدهی ایران در آذر ۱۴۰۳ در اختیار دولت قرار داشته است. سهم دولت از این بازار نسبت به سال ۱۴۰۰ کاهش یافته، اما از پایان سال ۱۴۰۱ تا پایان آذر ۱۴۰۳ سهم آن رو به افزایش بوده است.

// در پایان آذر ۱۴۰۳ ارزش بازار اوراق بدهی نسبت به آغاز سال ۱۲٪ و ارزش بازار اوراق بدهی دولتی و بخش خصوصی به ترتیب ۱۷ و ۲۱ درصد رشد داشته‌اند.

// اوراق بانکی اوراق قرض‌الحسنه و گام را در بر می‌گیرد. در سال ۱۴۰۳ هیچ اوراق گام فعالی وجود ندارد. اوراق قرض‌الحسنه نیز در شهریور ۱۴۰۳ سررسید شده‌اند.

ارزش بازار به تفکیک نوع اوراق

سهم انواع اوراق از ارزش بازار بدهی (%)				ارزش اوراق بازار بدهی به تفکیک نوع اوراق (هزار میلیارد تومان)				نوع اوراق
۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳/۰۹	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳/۰۹	
۳۹.۳%	۴۱.۳%	۴۴.۰%	۵۹.۳%	۲۰۷	۲۹۶	۴۱۸	۶۳۰	مرابحه
۳۴.۰%	۳۲.۰%	۳۷.۶%	۲۶.۷%	۱۷۹	۲۲۹	۳۵۷	۲۸۳	خزانه
۶.۲%	۹.۹%	۹.۱%	۹.۴%	۳۳	۷۱	۸۷	۱۰۰	اجاره
۲.۴%	۰.۰%	۵.۳%	۰.۰%	۱۳	۰	۵۰	۰	قرض الحسنه
۸.۰%	۲.۲%	۲.۰%	۲.۵%	۴۲	۱۶	۱۹	۲۷	مشارکت
۸.۴%	۳.۷%	۱.۵%	۱.۶%	۴۴	۲۶	۱۴	۱۸	سلف
۰.۰%	۳.۵%	۰.۵%	۰.۵%	۰	۲۵	۵	۵	منفعت
۰.۲%	۰.۰%	۰.۰%	۰.۰%	۱	۰	۰	۰	خرید دین
۱.۲%	۷.۵%	۰.۰%	۰.۰%	۶	۵۴	۰	۰	گام
۰.۲%	۰.۰%	۰.۰%	۰.۰%	۱	۰	۰	۰	رهنی
۱۰۰%	۱۰۰%	۱۰۰%	۱۰۰%	۵۲۷	۷۱۷	۹۵۱	۱,۰۶۲	مجموع

- در سال‌های گذشته، اوراق مشارکت، سلف و منفعت سهم خود از ارزش بازار اوراق بدهی را به اوراق مرابحه، خزانه و اجاره واگذار کرده‌اند.
- ارزش اوراق خزانه در نهم‌ماه نخست امسال نسبت به سال ۱۴۰۲ با افت ۲۰٫۷٪ همراه بوده است.
- در نهم‌ماه نخست سال ۱۴۰۳، عمده تغییرات ارزش بازار اوراق بدهی، مربوط به انتشار اوراق مرابحه، به‌ویژه اوراق اراد، بوده است.
- ۵۹٫۳٪ از ارزش بازار بدهی در پایان آذر ۱۴۰۳ به اوراق مرابحه اختصاص دارد که دربرگیرنده اوراق دولتی اراد و اوراق مرابحه شرکتی است.

تأمین مالی با اوراق بدهی

// نگاهی به تأمین مالی دولت و بخش خصوصی

// روند ارزش انتشار اوراق

// روند ارزش سررسید اوراق

// اوراق منتشرشده در این ماه

// روند فاصله تا سررسید اوراق

تأمین مالی دولت و بخش خصوصی تا پایان آذر ۱۴۰۳

اوراق دولتی (هزار میلیارد تومان)

۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳/۰۹	
۲۹۵	۴۴۱	۵۲۱	۷۱۷	مانده آغاز دوره (آغاز سال)
۲۰۶	۲۲۴	۳۵۱	۲۸۰	ارزش انتشار
(۶۱)	(۱۴۳)	(۱۵۵)	(۱۶۱)	ارزش سررسید
۴۴۱	۵۲۱	۷۱۷	۸۳۶	مانده پایان دوره
۱۴۵	۸۱	۱۹۶	۱۱۹	خالص تأمین مالی

اوراق بخش خصوصی (هزار میلیارد تومان)

۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳/۰۹	
۵۳	۶۹	۱۲۶	۱۶۴	مانده آغاز دوره
۲۹	۷۰	۶۰	۴۷	ارزش انتشار
(۱۳)	(۱۲)	(۲۲)	(۱۳)	ارزش سررسید
۶۹	۱۲۶	۱۶۴	۱۹۹	مانده پایان دوره
۱۶	۵۷	۳۸	۳۴	خالص تأمین مالی

ارقام جدولها سود اوراق را در بر نمی‌گیرند.

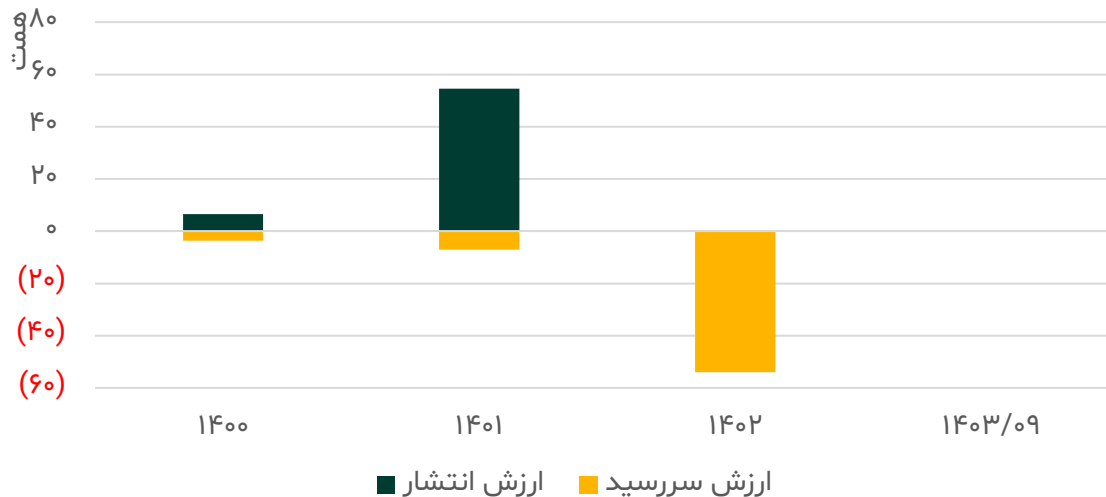
از آغاز سال تا پایان آذر ۱۴۰۳ خالص تأمین مالی دولت از طریق انتشار اوراق بدهی برابر با ۱۱۹ همت، معادل ۶۱٪ از رقم سال ۱۴۰۲، و خالص تأمین مالی بخش خصوصی برابر با ۳۴ همت، معادل ۸۹٪ از رقم سال ۱۴۰۲، بوده است.

اگرچه حجم انتشار اوراق تأمین مالی برای دولت رقم شایان توجهی است اما حجم سررسید اوراق آن نیز ارقام بزرگی هستند (۵۷/۵٪ از حجم انتشار) که باعث رشد محدود خالص تأمین مالی دولت می‌گردد. این پدیده در ارتباط با اوراق بخش خصوصی مشاهده نمی‌گردد؛ زیرا نسبت حجم سررسید این اوراق به انتشار این بخش ۲۸٪ بوده که به مراتب کوچکتر از بخش دولتی است.

روند تأمین مالی با اوراق بدهی گام

اطلاعات تأمین مالی با اوراق گام (هزار میلیارد تومان)

۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۳/۰۹	
۳	۶	۵۴	۰	مانده آغاز دوره
۷	۵۵	۰	۰	ارزش انتشار
(۴)	(۷)	(۵۴)	۰	ارزش سررسید
۶	۵۴	۰	۰	مانده پایان دوره
۳	۴۸	(۵۴)	۰	خالص تأمین مالی

سیاست‌های انقباضی بانک مرکزی بخش تولید را با کاهش منابع روبرو کرده است و با وجود کمبود منابع مالی در بازار، انتشار اوراق گام که ماهیتاً برای تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌های اقتصادی بوده، در سال ۱۴۰۲ متوقف گردیده و تمام اوراق گام موجود، در این سال سررسید شده است.

در سال ۱۴۰۲ اوراق گام منتشر نشده و بنابراین در سال ۱۴۰۳ سررسیدی برای این اوراق وجود نداشته و در واقع در سال جاری فعلاً هیچ اوراق گام بوری فعالی وجود ندارد.

روند انتشار اوراق بدهی در یک سال گذشته

ارزش اوراق بدهی منتشرشده در ۱۲ ماه گذشته به تفکیک ناشر (هزار میلیارد تومان)

تاریخ	دولت	خصوصی	گام	بانکی	شهرداری	جمع
۱۴۰۲/۱۰	۲۰.۰	۷.۹	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۲۸
۱۴۰۲/۱۱	۵.۰	۹.۴	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۱۴
۱۴۰۲/۱۲	۱۶۵.۵	۱۱.۹	۰.۰	۵۰.۰	۰.۰	۲۲۷
۱۴۰۳/۰۱	۰.۰	۲.۵	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۲
۱۴۰۳/۰۲	۳۵.۰	۴.۴	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۳۹
۱۴۰۳/۰۳	۳۱.۰	۷.۳	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۳۸
۱۴۰۳/۰۴	۲۱.۰	۴.۷	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۲۶
۱۴۰۳/۰۵	۵۴.۰	۸.۴	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۶۲
۱۴۰۳/۰۶	۲۸.۰	۳.۲	۰.۰	۰.۰	۴.۲	۳۵
۱۴۰۳/۰۷	۸۵.۶	۳.۹	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۹۰
۱۴۰۳/۰۸	۰.۰	۳.۶	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۴
۱۴۰۳/۰۹	۲۵.۰	۹.۱	۰.۰	۰.۰	۶.۶	۴۱
جمع ۱۲ ماه گذشته	۴۷۰	۷۶	۰	۵۰	۱۱	۶۰۷

- // دولت در سال ۱۴۰۳ انتشار اوراق خود را زودتر از سنوات گذشته و از ماه دوم سال آغاز کرد و در نه ماه گذشته مجموعاً ۲۷۹/۵ همت اوراق منتشر نمود. طبق قانون بودجه سال ۱۴۰۳ دولت برنامه تأمین مالی ۲۵۴ همتی از محل واگذاری دارایی‌های مالی در قالب انتشار اوراق دولتی را مد نظر داشته است.
- // انتشار ۱۶۶ همت اوراق دولتی در ماه پایانی سال ۱۴۰۲ به همراه انتشار گواهی سپرده خاص با نرخ ۳۰ درصد از سوی بانک مرکزی، از جمله عوامل رشد هزینه تأمین مالی در سال ۱۴۰۳ بوده‌اند.

روند سررسید اوراق بدهی در یک سال گذشته

روند سررسید اوراق بدهی (بدون احتساب سود) در ۱۲ ماه گذشته به تفکیک ناشر (هزار میلیارد تومان)

تاریخ	دولتی	خصوصی	گام	بانکی	شهرداری	جمع
۱۴۰۲/۱۰	۱۵.۰	۲.۰	۰.۲	۰.۰	۰.۰	۱۷
۱۴۰۲/۱۱	۱۰.۰	۱.۲	۱.۵	۰.۰	۰.۰	۱۳
۱۴۰۲/۱۲	۱۲.۸	۷.۲	۰.۰	۰.۰	۰.۶	۲۱
۱۴۰۳/۰۱	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰
۱۴۰۳/۰۲	۱۰.۰	۱.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۱۱
۱۴۰۳/۰۳	۲۰.۰	۰.۰	۱۵.۶	۰.۰	۰.۰	۳۶
۱۴۰۳/۰۴	۲۰.۳	۱.۰	۱.۰	۰.۰	۲.۵	۲۵
۱۴۰۳/۰۵	۲۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۲۰
۱۴۰۳/۰۶	۱۷.۰	۱.۴	۰.۰	۵۰.۰	۰.۳	۶۹
۱۴۰۳/۰۷	۲۵.۰	۲.۳	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۲۷
۱۴۰۳/۰۸	۲۷.۷	۱.۳	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۲۹
۱۴۰۳/۰۹	۲۰.۸	۵.۷	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۲۶
جمع ۱۲ ماه گذشته	۱۹۹	۲۳	۱۸	۵۰	۳	۲۹۳

// در ۱۲ ماه گذشته ۱۹۹ همت از اصل اوراق بدهی دولت سررسید شده است (به طور میانگین در هر ماه ۱۶/۶ همت).

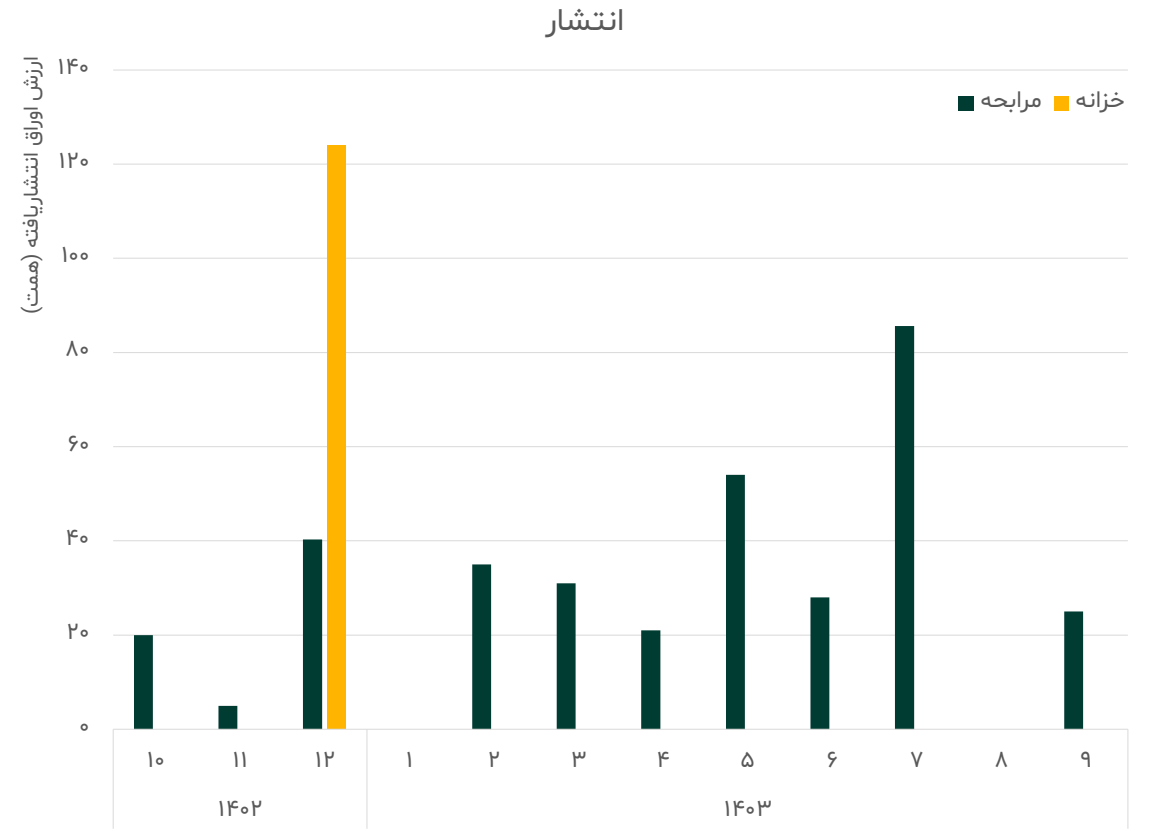
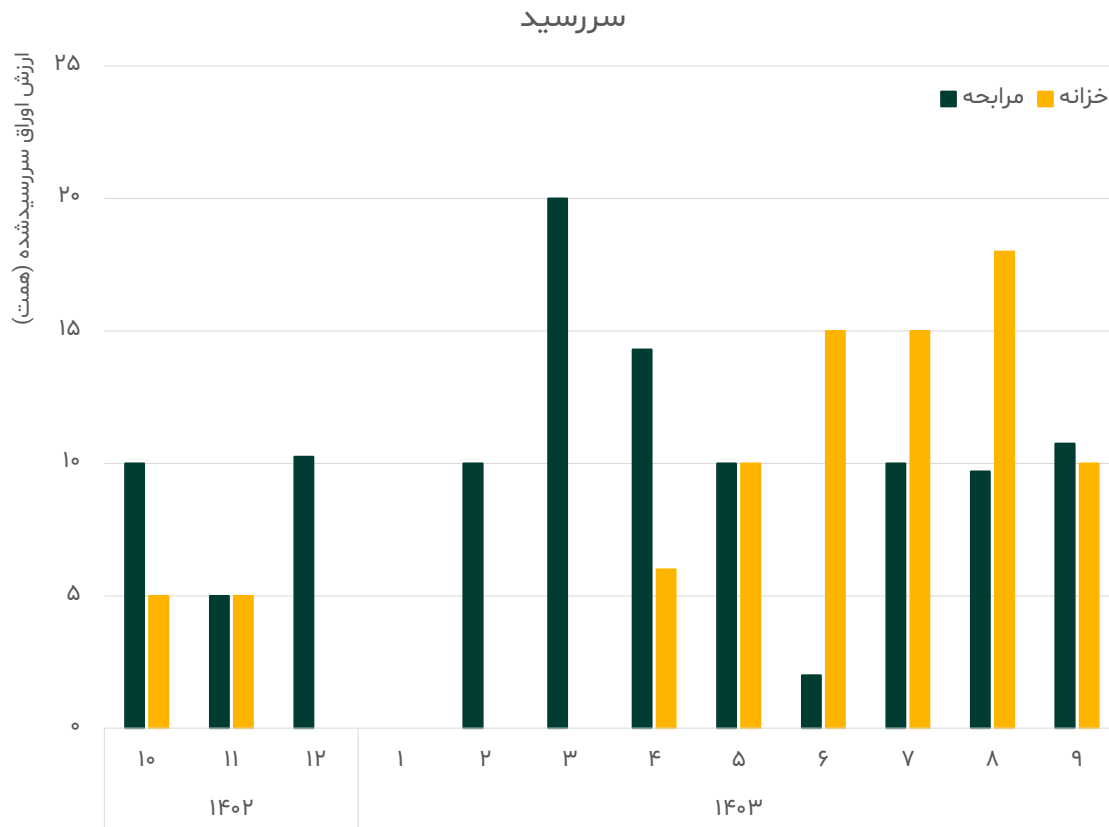
// در آذر ۱۴۰۳، دولت ۲۰/۸ همت بابت اصل اوراق خود پرداخته است.

// ۵/۷ همت از اوراق بخش خصوصی در این ماه سررسید شده که دربرگیرنده اوراق اجاره چهارساله شرکت گل‌گهر (صگل ۳۹ و صگل ۳۰۹)، اوراق اجاره چهارساله سرمایه‌گذاری شستان

(شستان ۰۳)، اوراق مرابحه سه‌ساله شرکت کرمان‌موتور (کرمان ۳۹) و اوراق سلف دوساله شرکت پتروپالایش کنگان (سپنتا ۳۱، سپنتا ۳۲ و سپنتا ۳۳) بوده است.

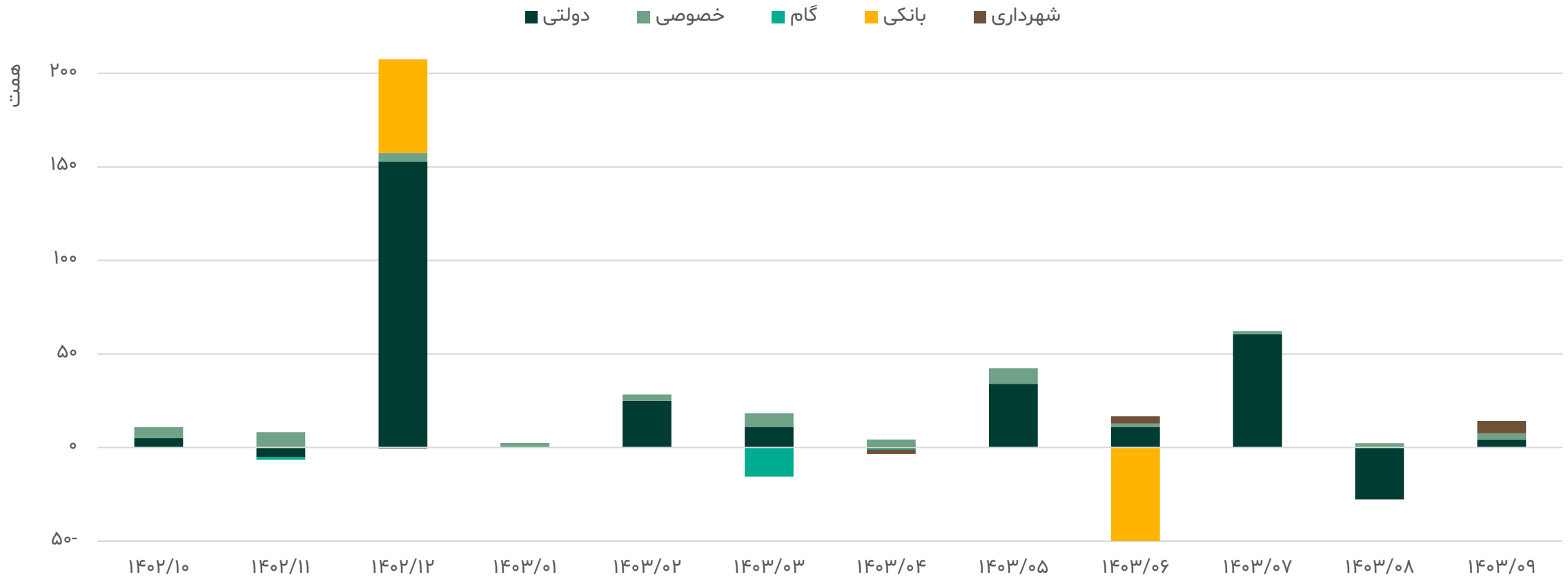
// مجموع اوراق سررسیدشده در ۱۲ ماه گذشته برابر با ۲۹۳ همت بوده، درحالی‌که حجم انتشار در همین بازه برابر با ۶۰۷ همت بوده است.

روند انتشار و سررسید اوراق دولتی در یک سال گذشته

// علی‌رغم ارزش بالای سررسید اوراق اسناد خزانه اسلامی در نهم‌ماه نخست سال ۱۴۰۳ آخرین انتشار این گونه از اوراق مربوط به اسفند ۱۴۰۲ بوده است.
 // در سال ۱۴۰۳ همه اوراق منتشرشده از سوی دولت از نوع مراجعه بوده‌اند.

روند خالص تأمین مالی با اوراق بدهی در یک سال گذشته

خالص تأمین مالی از سوی دولت و بخش خصوصی در آذر ۱۴۰۳ به ترتیب برابر با ۴٫۳ و ۳٫۴ همت بوده است.

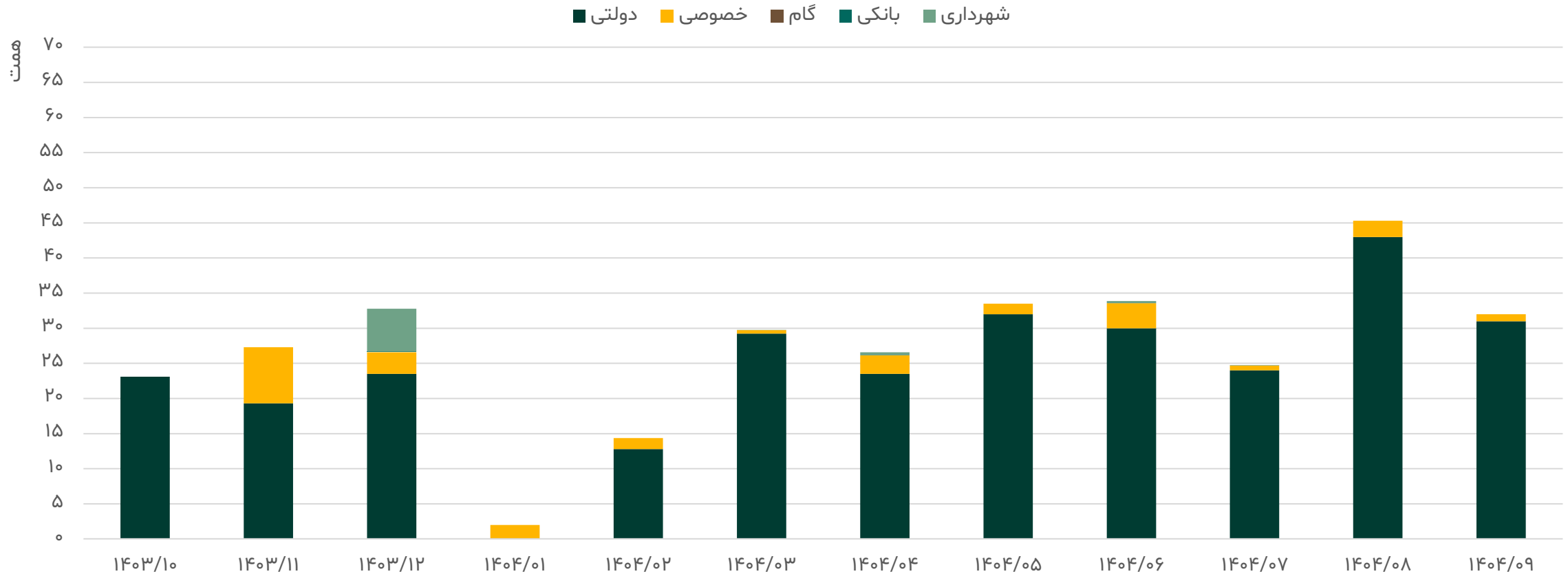
روند سررسید اوراق بدهی در یک سال آینده

روند سررسید اوراق بدهی (بدون احتساب سود) در ۱۲ ماه آینده به تفکیک ناشر (هزار میلیارد تومان)

تاریخ	دولتی	خصوصی	گام	بانکی	شهرداری	جمع
۱۴۰۳/۱۰	۲۳.۱	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۲۳
۱۴۰۳/۱۱	۱۹.۳	۸.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۲۷
۱۴۰۳/۱۲	۲۳.۵	۳.۱	۰.۰	۰.۱	۶.۱	۳۳
۱۴۰۴/۰۱	۰.۰	۲.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۲
۱۴۰۴/۰۲	۱۲.۸	۱.۶	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۱۴
۱۴۰۴/۰۳	۲۹.۲	۰.۵	۰.۰	۰.۰	۰.۱	۳۰
۱۴۰۴/۰۴	۲۳.۵	۲.۷	۰.۰	۰.۰	۰.۴	۲۷
۱۴۰۴/۰۵	۳۲.۰	۱.۵	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۳۴
۱۴۰۴/۰۶	۳۰.۰	۳.۶	۰.۰	۰.۰	۰.۳	۳۴
۱۴۰۴/۰۷	۲۴.۰	۰.۷	۰.۰	۰.۰	۰.۱	۲۵
۱۴۰۴/۰۸	۴۳.۰	۲.۳	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۴۵
۱۴۰۴/۰۹	۳۱.۰	۱.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۳۲
جمع ۱۲ ماه آینده	۲۹۱	۲۷	۰	۰	۷	۳۲۵

- مجموع سررسیدهای کل بازار در ۱۲ ماه آینده ۱۰/۹٪ بزرگتر از ارزش آن در ۱۲ ماه گذشته خواهد بود. حجم سررسید اوراق دولت و بخش خصوصی در ۱۲ ماه آینده نسبت به ۱۲ ماه گذشته به ترتیب ۴۶ و ۱۷ درصد افزایش می‌یابد. حجم سررسیدهای اوراق دولت به صورت تقریباً یکنواخت در ماه‌های مختلف توزیع شده است.
- آگاهی از جریان نقدی اوراق بدهی در ماه‌های آینده، به ناشران اوراق و مدیران نهادهای مالی کمک می‌کند تا برای انتشار اوراق جدید و همچنین مدیریت دارایی‌های خود برنامه‌ریزی دقیق‌تری داشته باشند.

روند سررسید اوراق بدهی در یک سال آینده

در ۱۲ ماه آینده در هر ماه به طور میانگین ۲۷٫۲ همت از اصل اوراق موجود در بازار سررسید می‌شود. این رقم برای اوراق دولتی و بخش خصوصی به ترتیب برابر با ۲۴٫۲ و ۲٫۲ همت خواهد بود.

اوراق منتشرشده از سوی دولت

مشخصات اوراق دولتی انتشاریافته در آذر ۱۴۰۳ (میلیارد تومان)

نماد	ناشر	تاریخ انتشار	تاریخ سررسید	مبلغ انتشار	مبلغ واگذارشده	بازار
اراد۱۸۹	دولت - وزارت امور اقتصاد و دارایی	۱۴۰۳/۰۹/۲۸	۱۴۰۵/۰۴/۲۸	۶,۰۰۰	۵,۸۴۲	فراپورس
اراد۱۹۰	دولت - وزارت امور اقتصاد و دارایی	۱۴۰۳/۰۹/۲۸	۱۴۰۵/۰۹/۲۸	۸,۰۰۰	۷,۷۲۰	فراپورس
اراد۱۹۱	دولت - وزارت امور اقتصاد و دارایی	۱۴۰۳/۰۹/۲۸	۱۴۰۶/۰۳/۲۸	۱۱,۰۰۰	۱۰,۴۴۶	فراپورس
مجموع				۲۵,۰۰۰	۲۴,۰۰۸	

در آذر ۱۴۰۳ از سوی دولت ۲۵ همت اوراق منتشر شده که همگی از نوع مرابحه بوده‌اند.

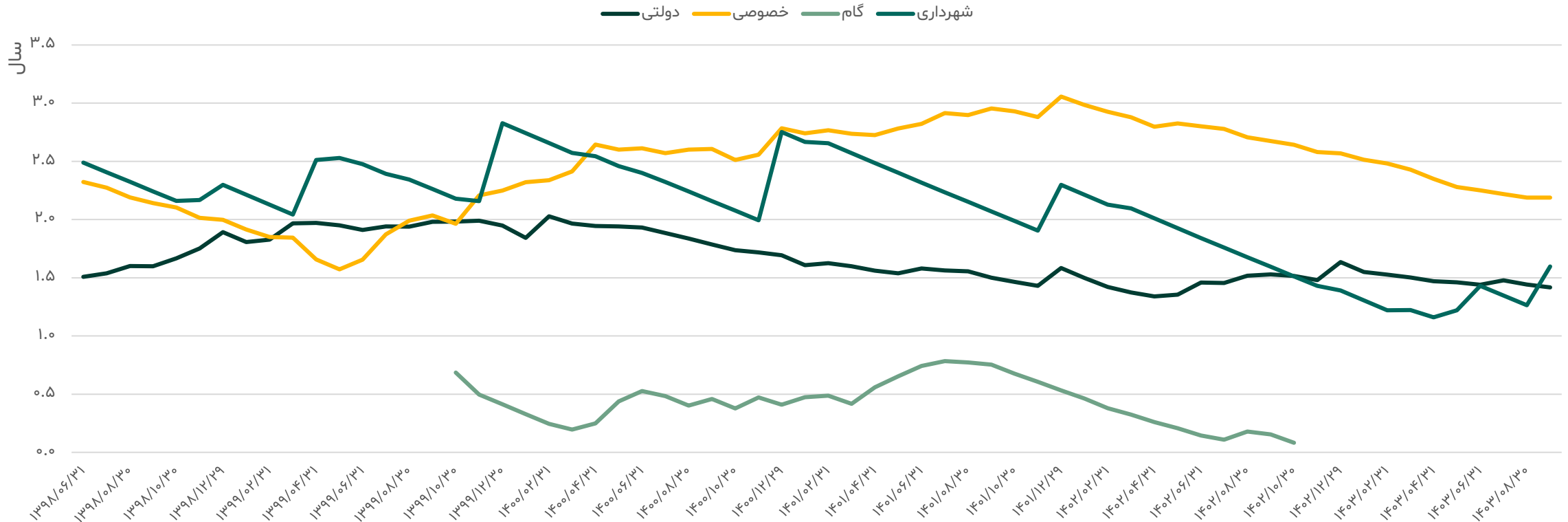
اوراق منتشرشده از سوی بخش خصوصی

اوراق خصوصی انتشاریافته در آذر ۱۴۰۳ (میلیارد تومان)

بازار	مبلغ انتشار		نوع اوراق	متعهد پذیرهنویسی	مدت اوراق (سال)	تاریخ سررسید	تاریخ انتشار	نام شرکت	نماد
	نماد	شرکت							
بورس	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	مرابحه	تأمین سرمایه نوین	۴	۱۴۰۷/۰۹/۰۳	۱۴۰۳/۰۹/۰۳	صنعت فولاد شادگان	۷۰۹ صشاد
فرابورس	۸۰۰	۳,۰۰۰	مرابحه	تأمین سرمایه مسکن	۳	۱۴۰۶/۰۹/۰۴	۱۴۰۳/۰۹/۰۴	کرمان موتور	کرمان ۰۶۲
فرابورس	۵۰۰			تأمین سرمایه ملت					کرمان ۰۶۳
فرابورس	۱,۷۰۰			سایر- گروه مالی کارآمد					کرمان ۰۶۱
فرابورس	۵۰	۵۰	مرابحه	تأمین سرمایه امید	۴	۱۴۰۷/۰۹/۱۴	۱۴۰۳/۰۹/۱۴	رهیاب پیام گستران	۰۷ رهیاب
فرابورس	۱۵	۱۵۰	مرابحه	تأمین سرمایه نوین	۴	۱۴۰۷/۰۹/۱۴	۱۴۰۳/۰۹/۱۴	داروسازی پارس حیان	حیان ۰۷۲
فرابورس	۱۳۵			سایر- گروه خدمات آرمان آتی					حیان ۰۷۲
فرابورس	۴۰۰	۴۰۰	مرابحه	تأمین سرمایه امین	۴	۱۴۰۷/۰۹/۱۷	۱۴۰۳/۰۹/۱۷	داروسازی شهید قاضی	۰۷ دقاضی
فرابورس	۴۵۰	۱,۰۰۰	مرابحه	سایر- گروه مالی آگاه	۳	۱۴۰۶/۰۹/۲۰	۱۴۰۳/۰۹/۲۰	طبیعت سبز پارس کهن	طبیعت ۰۶۵
فرابورس	۲۵۰			سایر- گروه خدمات مفید					طبیعت ۰۶۶
فرابورس	۲۰۰			تأمین سرمایه سپهر					طبیعت ۰۶۷
فرابورس	۱۰۰			سایر- مشاور سرمایه‌گذاری ترنج					طبیعت ۰۶۸
بورس انرژی	۳,۰۰۰	۳,۵۰۰	سلف	تأمین سرمایه کاردان	۱,۵	۱۴۰۵/۰۳/۲۷	۱۴۰۳/۰۹/۲۸	پتروپالایش کنگان	سگاز ۰۵۱
بورس انرژی	۵۰۰			تأمین سرمایه لوتوس					سگاز ۰۵۲
		۹۱۰۰	مجموع						

// در مجموع ۹,۱۰۰ میلیارد تومان اوراق بدهی بخش خصوصی در آذر ۱۴۰۳ منتشر شده است.
 // ۶۲٪ از اوراق بخش خصوصی در این ماه از نوع مرابحه بوده‌اند و باقی‌مانده آن از نوع سلف بوده است.

میانگین موزون فاصله تا سررسید

- /// میانگین فاصله تا سررسید اوراق بخش خصوصی تا دی ۱۴۰۱ روندی افزایشی داشته و به مدت ۳ سال رسیده اما پس از آن این میانگین به کمتر از ۲٫۵ سال کاهش یافته است.
- /// میانگین فاصله تا سررسید اوراق دولتی که از شهریور ۱۴۰۱ به سطح ۱٫۵ سال رسیده و تا آذر ۱۴۰۳ حوالی این مقدار باقی مانده است.
- /// میانگین فاصله تا سررسید اوراق شهرداری دارای الگوی سالانه است؛ بدین معنا که در پایان هر سال با افزایش یکباره و کاهش پیوسته در طول سال همراه می‌شود. علت این مسئله ارائه مجوز انتشار اوراق به شهرداری‌ها در ماه پایانی هر سال است. با این حال این میانگین در این ماه با انتشار اوراق شهرداری شیراز با اندکی افزایش به بیش از ۱٫۵ سال رسید.

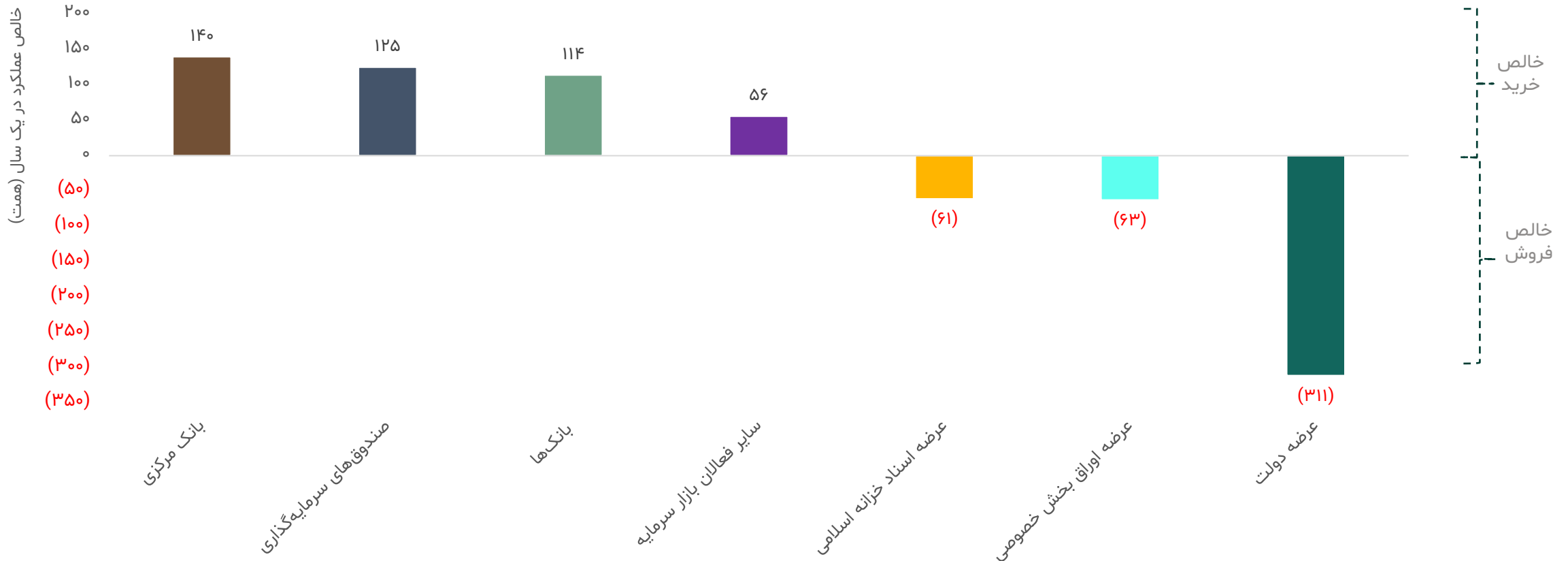
بازیگران بازار بدهی

// عملکرد بازیگران در یک سال گذشته

// عملکرد بازیگران در یک ماه گذشته

// روند تجمعی خالص معاملات در یک سال گذشته

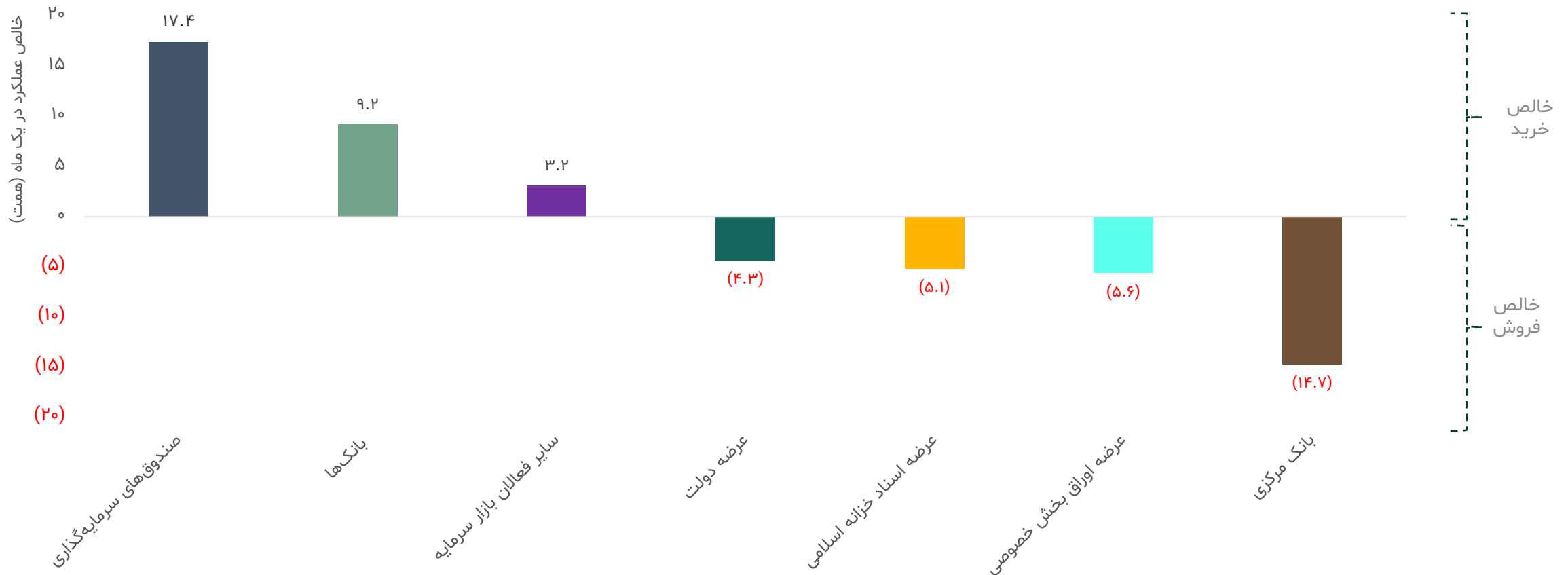
عملکرد بازیگران بازار بدهی فرابورس بر پایه ارزش معاملات تجمعی یک سال منتهی به پایان آذر ۱۴۰۳

دولت بزرگترین خالص فروشنده و بانک مرکزی بزرگترین خالص خریداران اوراق بدهی در بازار فرابورس طی ۱۲ ماه گذشته بوده‌اند. حضور پررنگ بانک مرکزی در میان خریداران اوراق بدهی حاکی از اراده این نهاد جهت تسهیل تأمین مالی بخش دولتی بوده است.

از آنجاکه اطلاعات مربوط به عرضه اسناد خزانه اسلامی (اخزا) توسط پیمانکاران به صورت جداگانه منتشر نمی‌گردد، در این گزارش سعی شده عرضه اسناد خزانه اسلامی بر مبنای معاملات این اوراق، تخمین زده شود

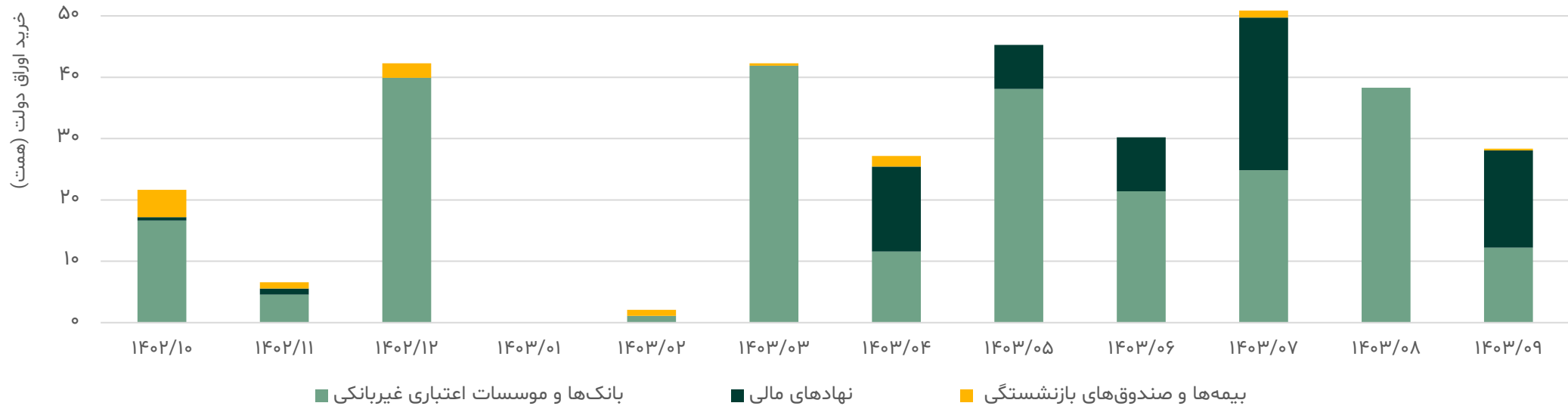
عملکرد بازیگران بازار بدهی فرابورس بر پایه ارزش معاملات تجمعی یک ماه منتهی به پایان آذر ۱۴۰۳

در آذر ۱۴۰۳، بانک مرکزی با ۱۴/۷ همت بیشترین فروش و صندوق‌های سرمایه‌گذاری با ۱۷/۴ همت، بیشترین خرید اوراق در بازار فرابورس ایران را داشته‌اند. بانک مرکزی برخلاف ماه گذشته در سمت فروشنده اوراق ظاهر شد.

معاملات اوراق بخش خصوصی عمدتاً از سوی صندوق‌های سرمایه‌گذاری انجام می‌گردد.

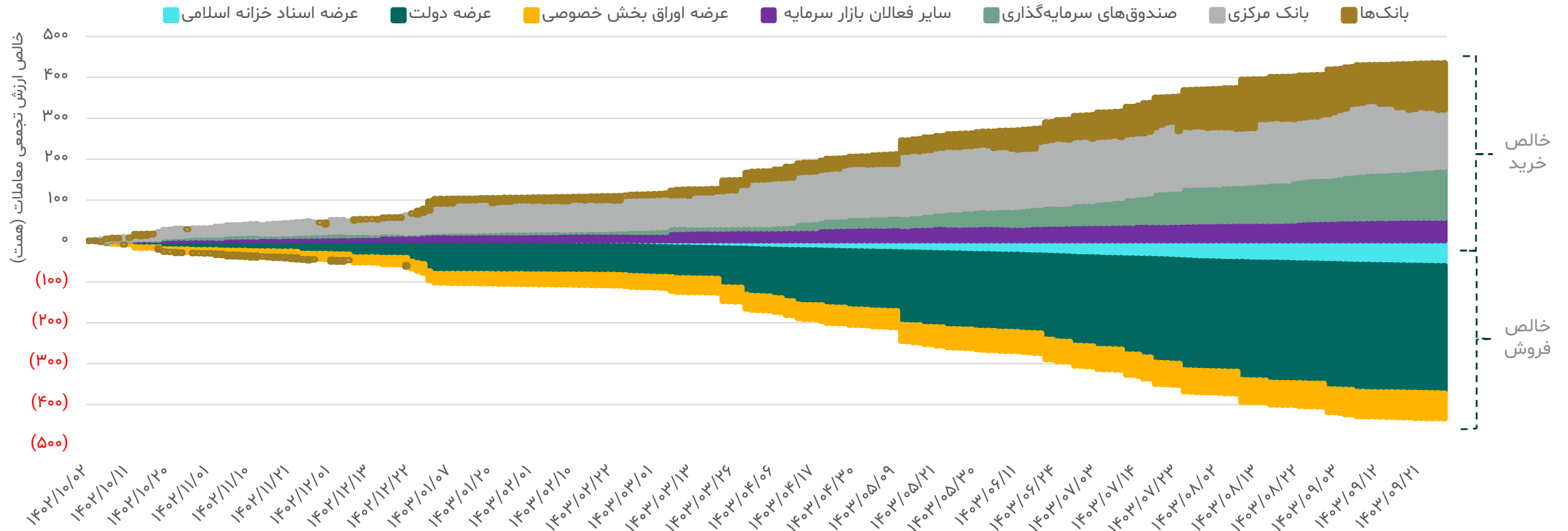
عملکرد فروش اوراق بدهی توسط دولت (به تفکیک خریداران) در ۱۲ ماه گذشته

خریدار	۱۴۰۳/۰۹	۱۴۰۳/۰۸	۱۴۰۳/۰۷	۱۴۰۳/۰۶	۱۴۰۳/۰۵	۱۴۰۳/۰۴	۱۴۰۳/۰۳	۱۴۰۳/۰۲	۱۴۰۳/۰۱	۱۴۰۲/۱۲	۱۴۰۲/۱۱	۱۴۰۲/۱۰	جمع
بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی	۱۲.۲	۳۸.۳	۲۴.۸	۲۱.۴	۳۸.۱	۱۲	۴۲	۱	۰	۴۰	۵	۱۷	۲۵۱
نهادهای مالی	۱۵.۸	۰.۰	۲۴.۹	۸.۸	۷	۱۴	۰	۰	۰	۰	۱	۱	۷۲
بیمه‌ها و صندوق‌های بازنشستگی	۰.۳	۰.۰	۱.۱	۰.۰	۰.۰	۲	۰	۱	۰	۲	۱	۴	۱۲
جمع	۲۸	۳۸	۵۱	۳۰	۴۵	۲۷	۴۲	۲	۰	۴۲	۷	۲۲	۳۳۵

- // در آذر ۱۴۰۳، دولت معادل ۲۸ همت اوراق بدهی خود را به فروش رسانده، درحالی‌که حجم فروش اوراق در آبان ۳۸ همت بوده است.
- // ۲۵ همت از فروش ۲۸ همتی اوراق بدهی دولت در آذر مربوط به اوراق دولتی منتشره در این ماه و مابقی آن مربوط به واگذاری اوراق دولتی منتشره در ماه‌های گذشته است.
- // ۱۵/۸ همت از فروش ۲۸ همت اوراق بدهی دولت در آذر توسط نهادهای مالی که عمدتاً صندوق‌های سرمایه‌گذاری هستند، خریداری شده است.
- // ماخذ: مرکز مدیریت بدهی‌ها و دارایی‌های مالی عمومی

روند تجمعی خالص معاملات بازیگران بازار بدهی فرابورس در یک سال منتهی به آذر ۱۴۰۳

در یک سال گذشته، بانک مرکزی و بانکها عمده‌ترین خریداران در بازار اوراق بدهی فرابورس بوده‌اند. صندوقهای سرمایه‌گذاری در ماههای میانی همراه با رشد نرخ بهره حجم خرید اوراق دولتی را کاهش دادند. کاهش منابع در دسترس صندوقهای سرمایه‌گذاری در ماههای پایانی سال ۱۴۰۲ و اوایل سال ۱۴۰۳، عدم جذابیت نرخ این اوراق و کاهش نصاب اوراق دولتی در این صندوقها از جمله دلایل این اتفاق است. نظام بانکی کشور با خرید پرشدت‌تر در فصل انتهایی سال ۱۴۰۲، همچنین طی ماههای اخیر، سعی در جبران این روند داشته است. بانکها که در آغاز این دوره غالباً در سمت فروشنده بوده‌اند، از آن زمان به بعد به طور خالص در سمت خریدار ظاهر شده‌اند.

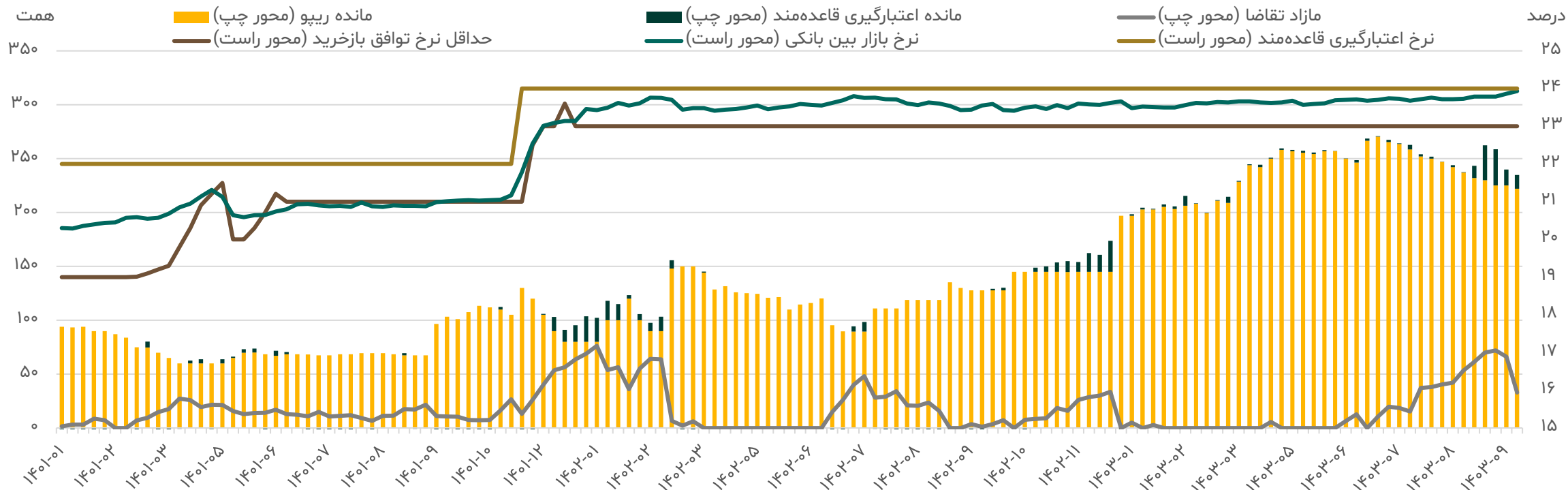
نرخ‌های بهره

// عملیات بازار باز

// ساختار زمانی نرخ بهره

// روند نرخ اوراق تسهیلات مسکن

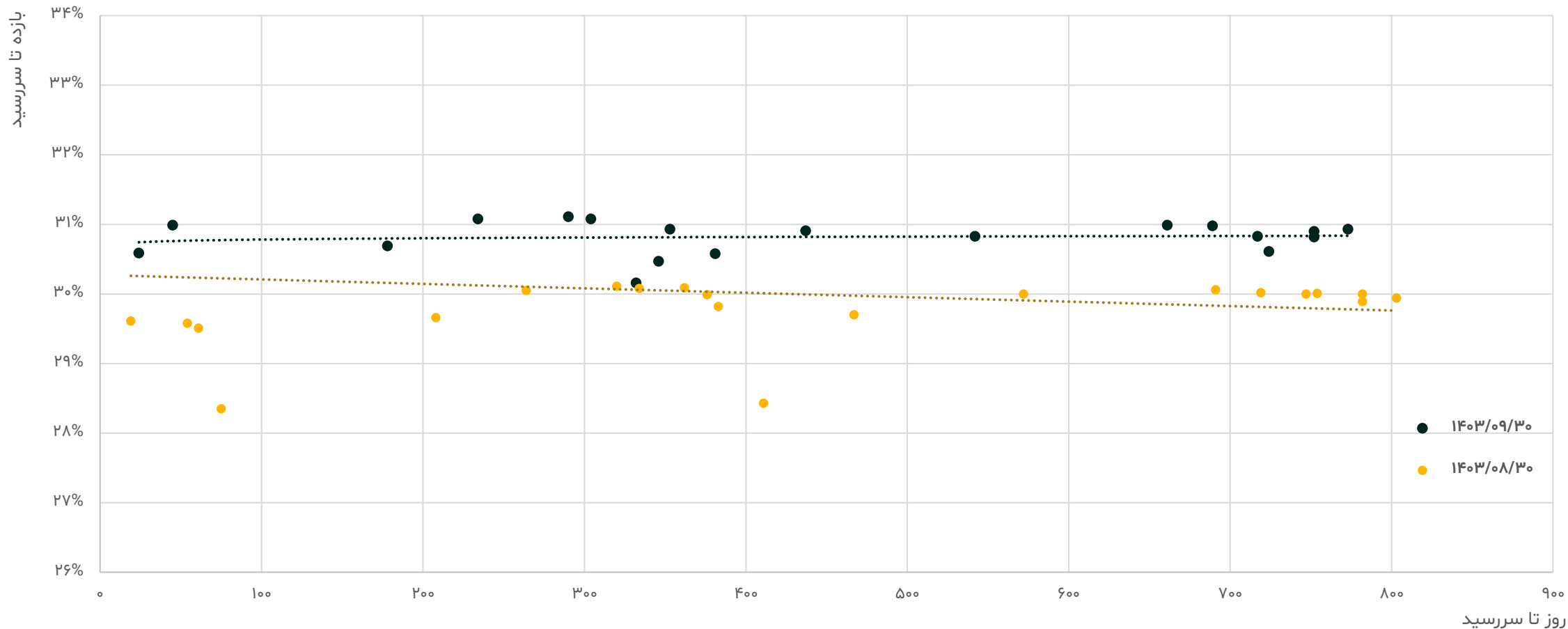
عملیات بازار باز

طبق روند چهار ماه گذشته، بخشی از سفارشات قرارداد توافق بازرخرد (ریپو) بانک‌ها در آذر ماه توسط بانک مرکزی پذیرفته نشده است. همچنین ارزش سفارش‌های ارسال شده توسط بانک‌ها در این ماه نزولی بوده است. از این رو، ارزش مانده ریپو روند نزولی خود را مشابه دو ماه قبل حفظ کرده و با ۳٪ کاهش نسبت به پایان ماه آبان، به ۲۲۲ همت رسیده است. همچنین مازاد تقاضا در پایان ماه آذر به ۳۳/۰۳ همت کاهش پیدا کرده است.

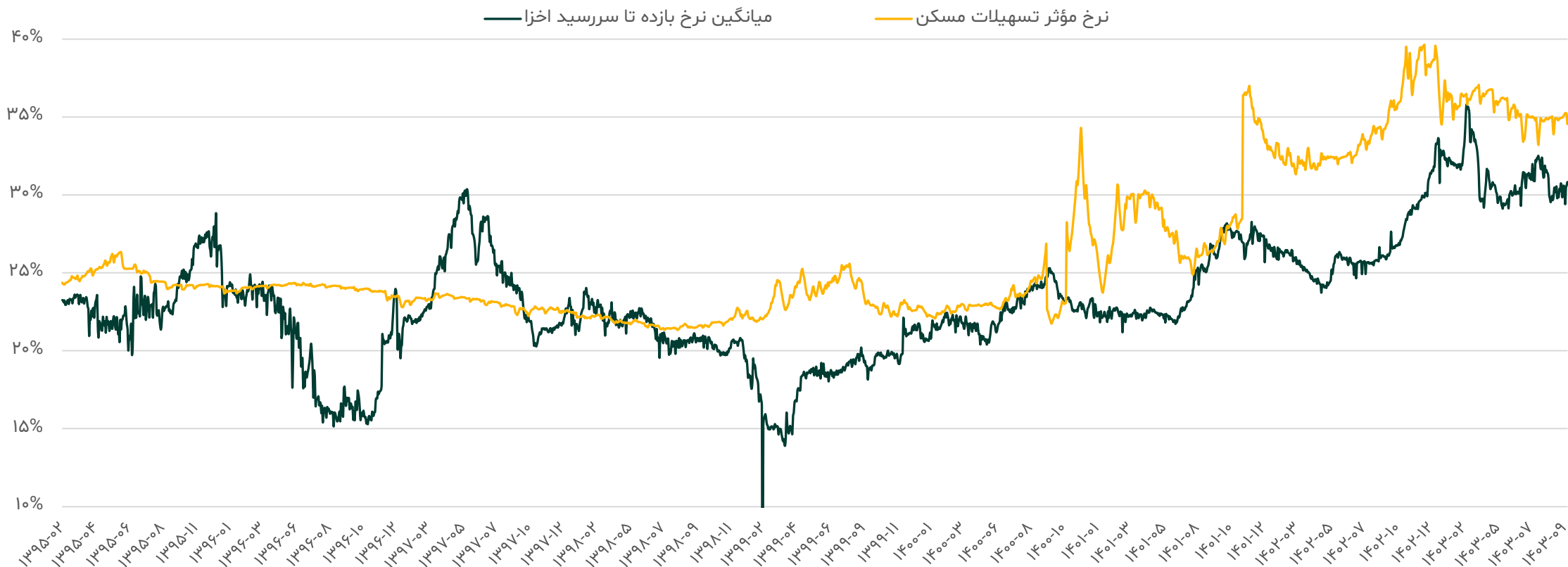
در ماه آذر، حجم توافق بازرخرد در بازار اعتبارگیری قاعده‌مند به میزان قابل توجهی نسبت به ماه‌های گذشته افزایش داشته است. با توجه به بالاتر بودن هزینه اعتبارگیری قاعده‌مند (۲۴٪) نسبت به عملیات بازار باز (۲۳٪)، اعتبارگیری بانک‌ها توسط بانک مرکزی با نرخ بالاتری صورت گرفته است. به همین دلیل می‌توان گفت تقاضای اعتبارگیری در بازار بین بانکی افزایش پیدا کرده و در این ماه نرخ بین بانکی به ۲۳/۹۳ افزایش یافته است.

ساختار زمانی نرخ بهره در پایان آذر ۱۴۰۳ و ماه گذشته

این نمودار ساختار زمانی نرخ بهره (اخزا) را در دو مقطع زمانی پایان آبان و آذر ۱۴۰۳ با یکدیگر مقایسه می‌کند. مقایسه نمودارها نشان می‌دهد که طی آذر، منحنی نرخ بهره به سمت بالا حرکت کرده است.

روند نرخ مؤثر اوراق تسهیلات مسکن در مقایسه با نرخ اوراق خزانه

- // نرخ مؤثر وام مسکن بر پایه قیمت اوراق حق تقدم تسهیلات مسکن بانک مسکن (تسه) محاسبه شده است.
- // نرخ مؤثر وام مسکن که در اواخر سال ۱۴۰۲ به حدود ۴۰٪ رسیده بود، در پایان آذر به ۳۴/۵٪ رسیده است. میانگین نرخ مؤثر این وام در آذر نسبت به ماه قبل ۳٪ افزایش یافته و به ۳۴/۹٪ رسیده است.
- // متوسط نرخ اخزا در آذر ۰/۹ درصد نسبت به متوسط ماه قبل کاهش یافته و به ۳۰/۳٪ رسیده است. اما نرخ اخزا در روزهای پایانی آذر افزایش یافته و به ۳۰/۸٪ در پایان ماه رسیده است.

صندوق‌های درآمد ثابت

- // ارزش دارایی و شمار انواع صندوق‌ها
- // تغییر ماهانه ارزش دارایی
- // تغییرات ماهانه ترکیب دارایی
- // خالص ورود منابع ماهانه
- // بازدهی ماهانه

ارزش دارایی و شمار صندوق‌ها به تفکیک قابلیت معامله و تقسیم سود در پایان آذر ۱۴۰۳

مقایسه ارزش و تعداد صندوق‌های درآمد ثابت به تفکیک صدور و ابطال و قابل معامله و نوع تقسیم سود

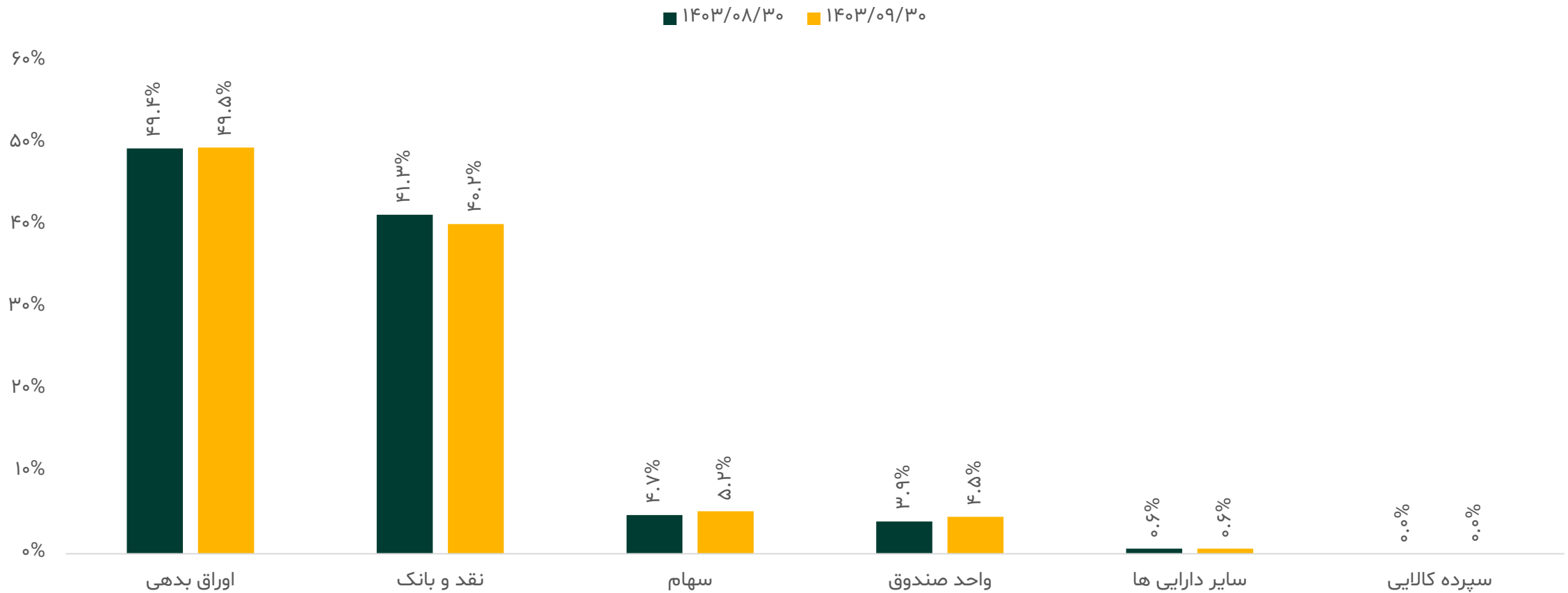
تعداد		درصد		ارزش (همت)		نوع صندوق	
تعداد کل	تعداد هر بخش	درصد کل	درصد هر بخش	ارزش کل	ارزش هر بخش		
۸۶	۶۹	۶۹%	۸۳%	۵۳۷	۴۴۸	با تقسیم سود	صدور و ابطال
	۱۷		۱۷%		۸۹	بدون تقسیم سود	
۷۶	۲۲	۳۱%	۱۹%	۲۴۰	۴۷	با تقسیم سود	قابل معامله
	۵۴		۸۱%		۱۹۳	بدون تقسیم سود	
۱۶۲		۱۰۰%		۷۷۷		مجموع	

واحد‌های عادی صندوق‌های اهرمی به عنوان صندوق درآمد ثابت لحاظ شده‌اند.

مجموع ارزش دارایی‌های تحت مدیریت صندوق‌های درآمد ثابت در پایان آذر نسبت به ماه قبل رشد قابل توجهی نداشته است.

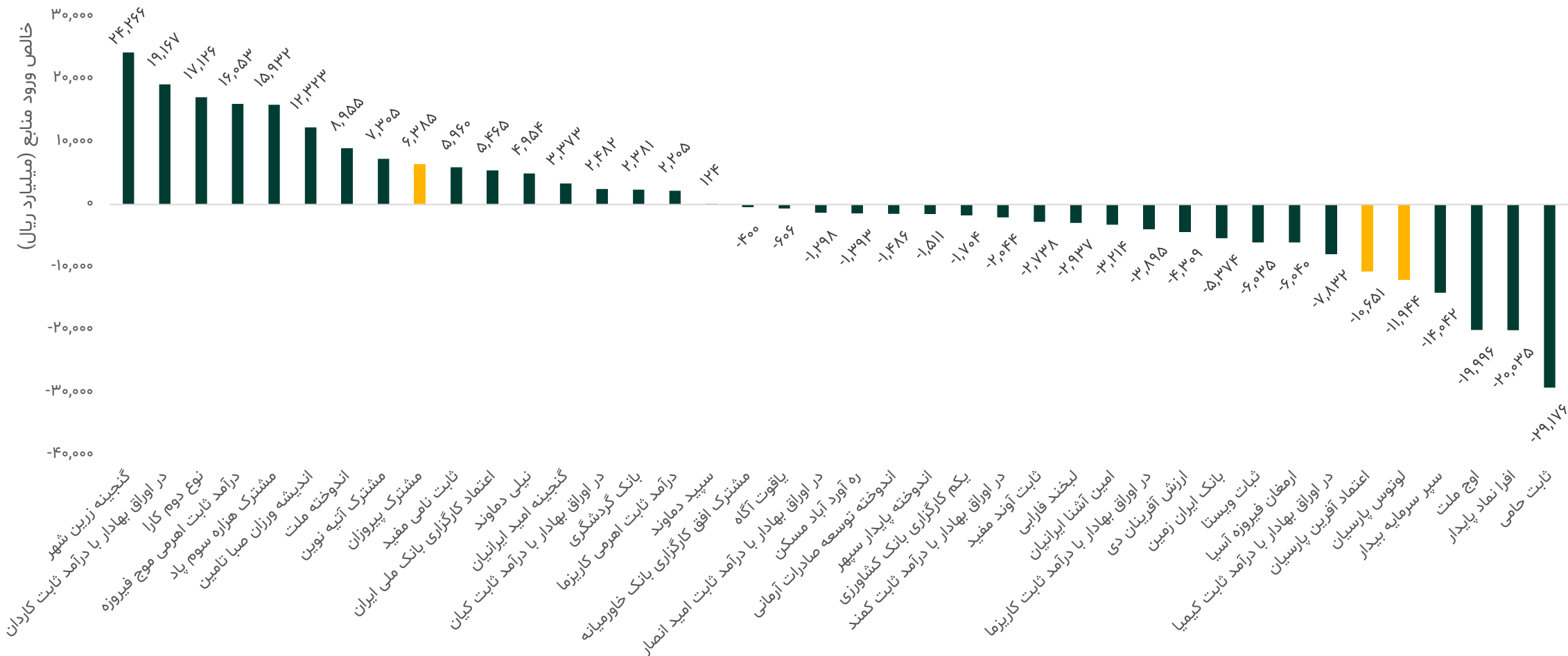
از نظر ارزش دارایی‌های تحت مدیریت، بخش عمده (۶۹٪) صندوق‌های درآمد ثابت صدور و ابطالی بوده که ۸۳٪ از آن‌ها دارای تقسیم سود بوده‌اند. اغلب صندوق‌های درآمد ثابت قابل معامله (۸۱٪)، بدون تقسیم سود هستند.

تغییر ترکیب دارایی‌ها در آذر ۱۴۰۳

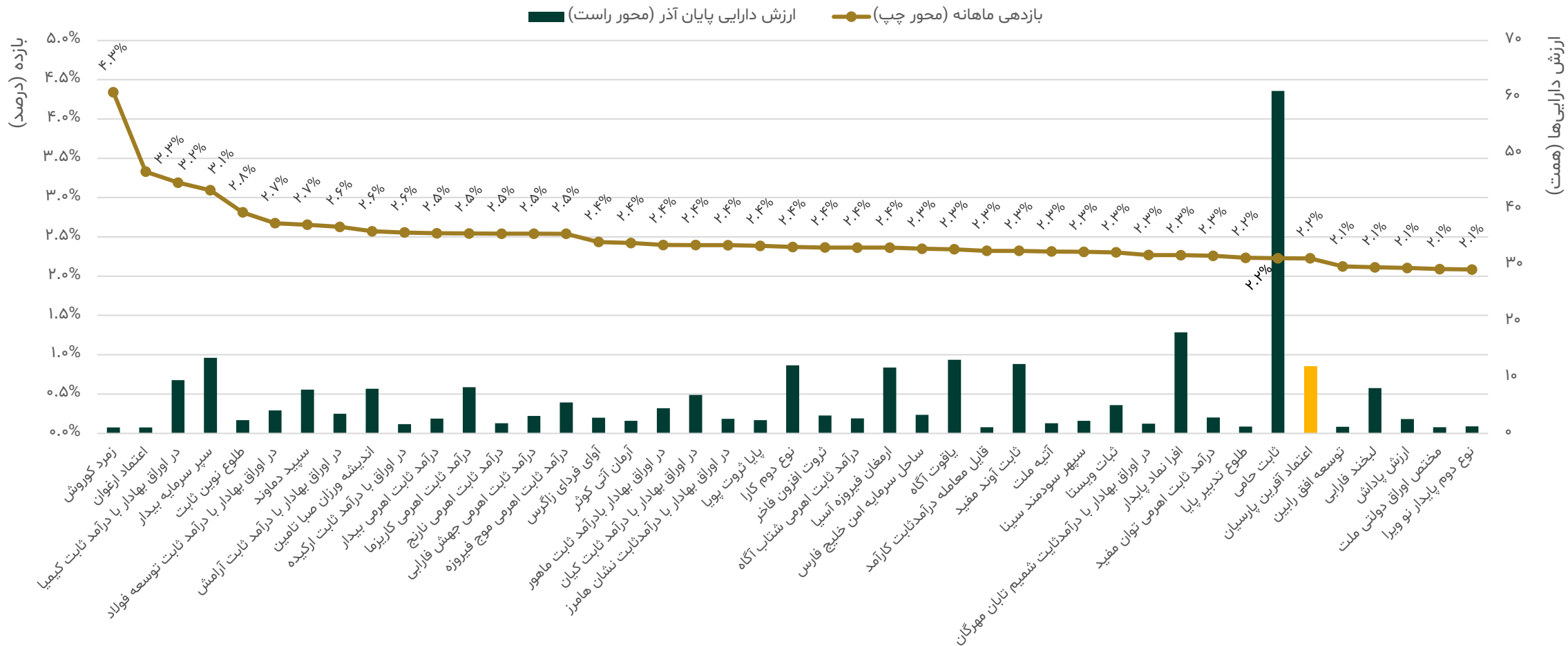
طی ماه گذشته متوسط وزن اوراق مشارکت از سبد دارایی صندوق‌های درآمد ثابت از ۴۹/۴٪ به ۴۹/۵٪ افزایش و وزن سپرده‌های بانکی و نقد از ۴۱/۳٪ به ۴۰/۲٪ کاهش یافته‌اند. در این ماه میانگین وزن سهام از سبد دارایی صندوق‌های درآمد ثابت از ۴/۷٪ به ۵/۲٪ افزایش داشته است.

خالص ورود منابع در آذر ۱۴۰۳، صندوق‌های با دارایی بیش از ۵ همت

در این ماه، به طور خالص پنج هزار میلیارد تومان منابع از صندوق‌های درآمد ثابت خارج شده است.

بازدهی صندوق‌های بدون تقسیم سود در آذر ۱۴۰۳، صندوق‌های با دارایی بیش از یک همت

بازدهی صندوق‌ها بر اساس تغییرات NAV آن‌ها محاسبه شده است.

ارتباط با ما

آدرس: تهران، ملاصدرا، شیخ بهایی شمالی، نبش بن بست مهران، پلاک ۹۹
مرکز ارتباط با مشتریان صندوق‌های سرمایه‌گذاری: ۰۲۱-۸۶۵۶
تماس با تامین سرمایه لوتوس پارسیان: ۰۲۱-۹۱۰۷۸۶۵۶
وبسایت: www.lotusib.ir

لینکداین: Lotus Parsian Investment Bank
اینستاگرام: lotusib.ir
توییتر: [lotus_ib](https://twitter.com/lotus_ib)
آی‌گپ: [lotusib](https://www.linkedin.com/company/lotusib)

فکس: ۰۲۱-۸۸۶۱۷۸۳۳
ایمیل: info@lotusib.ir
آپارات: [lotusib](https://www.youtube.com/channel/UC...)
تلگرام: [lotusParsian](https://www.t.me/lotusParsian)